

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

ANY II.

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 80.

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—«Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa.—Acullit com a propi al foraster que a trevallar hi vinga. Y a manar y a cobrar, a fer lleys y a judicar, cada hui a casa seva, que prou hi té que fer per a enténdeshi. Els empleats de la erra y poch, actius y inteligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolas tornadas a son esser obradors d'avenços de la ciencia y planter de filosofos y juristas. A fora la ensopeida rutina.—Intimament unida a la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles els corredors enginyers moderns, trayent del terrer y de las minas els fruits y minerals. Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa movent enginys del treball.—Conservats com reliquias els monuments enrunats o antichs y alsarne d'un art fill illegitim del antich criat en els avenços actuals. Voltar les vellas poblacions historicas de populosas y amplias ciutats modernas.—Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d'una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil a la Patria y al obrer intervindre en el govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volém deixar a nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pera ob tenirho tenim lo precís: Força, riquesa y inteligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèm la virtud que a cap ens manca: L' amor a la Patria.»—LLUIS DOMENECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. 0'50
 Fora semestre. 3'00

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 17 Juliol de 1904.

La Redacció no fa seus los conceptes ni continguts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Diumenge 17, VIII. S. Aleix cf. y sta. Marcelina vg. mr.—Dilluns 18, S. Frederich y stas. Sinforsosa y Marina.—Dimars 19, S. Vicens de Paul fdr. y stas. Justa y Rufina.—Dimecres 20, S. Elias profeta, s. Geroni Emiliá fdr. y stas. Margarida y Librada mrs.—Dijous 21, Sta. Práxedes vg. y s. Daniel prof.—Gala ab uniforme per compleany de S. M. la Reyna Mare.—Divendres 22, Sta. Maria Magdalena penit.—Dissapte 23, S. Libori b. y cf. sin Apolinar b. m. y sta. Erundina vg.—Vigilia.—Dijuni.—Sol en Lleó.—Canicula.

Festa de germanor Catalanista

Gran y encoratjadora fou la festa que tingue lloc lo diumenge prop passat, a Barcelona ab motiu del nomenament del Directori ultimament constituït en la Lliga Regionalista, de quin acte, las condicions del nostre setmanari no ns permeten darne compte detallat, mes ne fem un extracte del publicat en la *Veu de Catalunya*.

Un cop servit el dinar y el café, se van pronunciar els discursos que en par reproduhim a continuació:

En Verdagner y Callis

Senyors: Me crech respondre al estat de esperit que regna en aquesta festa de germanor y expansió, me crech interpretar els sentiments de tots els aqui reunits.

Aquest acte grandios representa, senyors, la necessitat que sentim tots de seguir sense defalliments de lluita per la santa defensa dels nostres ideals. Era necessari aquest acte de vant de las murmuracions que corrien sobre suposadas divergencias y somniadas disgregacions en l'estol catalanista. Era necessari que a aquestes murmuracions hi opossim el magnific espectacle d'unió de tots nosaltres en la mateixa voluntat. (Aplausos).

Era necessari calmar las alarmas que podian sentir els nostres amics de fora al enterarse de las insinuacions malévolas propaladas pels nostres enemics, y al concebir temor pel resultat dels nostres esforços. Era

necessari contestar a las acusacions que ns feyan, de conxorras y de pactes indignes ab els enemics de Catalunya, ab el més gran mentiu contra aquets atacs al nostre patriotisme. (Aplausos). Era necessari que neguessim que hi hagi dretas ni esquerras. Ni som de la dreta ni som de la esquerra, ni som del centre mitg. No som mes que una agrupació de bons fills que no tenen altra aspiració que la llibertat de la Patria. (Grans aplausos).

Nosaltres no cambiém; nosaltres persistim en el nostre criteri de sempre; nosaltres posém com a condició precisa del benestar de la nostra terra que la seva personalitat quedi reconeguda per las lleys, de conformitat ab la naturalesa y ab la vitalitat de Catalunya.

Tenim dret al respecte dels altres, com nosaltres respectém a tots els que son a la vora nostra, siguin monárquics, siguin republicans, siguin conservadors, siguin progressius y radicals.

Era necessaria aquesta reunió espléndida, que vé a ser la proclamació del sentiment de gran germanor catalanista. Haviam d'afirmar la germanor, no sols entre els aqui presents, sino ab alguns que no hi son, ab alguns que anyorem de tot cor (Aplausos) y que, per haver donat fé a murmuracions estúpidas, s'han allunyat de nosaltres.

Haviam d'afirmar la germanor ab altres que, estant en comunitat d'idees ab nosaltres, se diferencian per qüestió de procediments. Haviam també de proclamar la germanor ab altres comunions politicas que posan sobre tot el sentiment de patria, entenguin com vulguin, ab tal que el professor de bona fé. (Aplausos).

A n'els que tenim al davant nostre, a n'els que hem combatut y combatirem, també ls hi afirmém, el nostre sentiment de germanor en quant son fills de la patria y per ella treballan, si bé per camins equivocats. Perque nosaltres no combatim als republicans y als monárquics perque siguin tals, sino perque enteném que ab algun dels seus procediments y las sevas doctrinas perjudican las reivindicacions de la nostra patria; perque no reconeixen que

abans de tot y sobre tot és l'autonomia de Catalunya (Grans aplausos.)

Vinguin a treballar per Catalunya tots els catalans, siguin republicans y monárquics, rojos o blancs; tots son germans nostres; tots devem reunirnos en comunitat d'esforços. Aixó havia de dirse ben alt, perque hi havia qui ns atribuïa uns sentiments mesquins, un criteri estret; hi havia qui ns suposava tancats en un cercle reduït. No, senyors; aixó no és exacte. Fora d'aquet pais, fora de Catalunya hi ha molts espanyols ab comunitat d'aspiracions ab nosaltres; també volém el reconeixement del seus drets; també persegueixen la reivindicació de la personalitat de las regions no catalanas.

Ab ells farem un espanyolisme just, salvador, enlairat; ab ells lograrem el benestar y la prosperitat de las diferentes patrias que integran l'Estat Espanyol. (Grans aplausos.)

En Puig Cadafalch

(Es celebrat ab grans aplausos y crits de ¡Visca Catalunya! y ¡Visca el regidor honrat!)

Crec que'l meu primer dever és el de saludar, en nom de Barcelona, als companys dels altres pobles de Catalunya, que lluitan per guarir la nafra fastigosa produïda pel podrimener del caciquisme.

Jo no brindaré pas pels que ns trobem reunits aquí. Jo brindaré pels que, seguint camins diferents dels nostres, dedican els seus esforços a conseguir lo que tots volém. (Aplausos).

Y brindaré fins pels que murmuran y pels que bescantan. Y brindaré fins pels que calumnian y pels inútils que, en les flames del amor a la patria, fan el paper de cendras que las colgan, pero que conservan el caliu pera que la flama pugui tornar a encéndres ab més vigor que may (Aplausos).

Ab l'alegria del home fort, del home fecond, brindo també pels debils y pels que creuen ab las calumnias llessades als quatre vens pels mal intencionats.

Brindo pera que'l dia de la batalla que ns ha de donar el triomf ens trobem tots ajudantnos.

Y finalment brindo, senyors, fins

pels porucs que no vindrán per ara ab nosaltres, però serán dels nostres quan hagi arribat el dia del tiomf. (Entusiástica y nodrida ovació. Novas aclamacions a Catalunya y als regidors honrats.)

En Francisco Albó

Es saludat ab una tronada d'aplaudiments, entre ls que's deixan sentir entusiasticos viscas al diputat regionalista.

Companys: No era jo'l més indicat pera portar la ven dels diputats per Catalunya al Parlament del Estat espanyol, com no ho soc pera representarlos aquí.

Peró allá era'l meu dever y aquí és el meu plaer portarla, perque jo estic sempre a las ordres y a la vanguardia dels que treballan per l'autonomia de la nostra terra. (Molt bé.)

Y més molt grant portar aquí la veu y parlar en nom dels diputats ingénius de Catalunya, perque en aquesta festa de germanor coterrània s'hi aplegan las forces veritables de la societat: la industria, l'agricultura y el comer; únics dinamismes que han d'empenyer y fer prosperar la vida del Estat si aquet ha de surtir dels desencarrilats viarans en que fins ara s'hi ha esma perdut y desorientat.

El representant del Govern ens deya, en ocasió recent y solemne, parlant devant dels reunits a la festa de Llotja: «Catalans que us queixeu de modo com els governs condueixen la nau de la vida pública: ¡entreuhi a aquesta vida! entreuhi y governareu vosaltres.»

Doncs, si: volém governar y governar ab un sistema diferent del que fins avuy ha desballestat a Espanya. (Grans aplausos). Sistema que mira endevant ab la má apoyada sobre l'ara de las tradicions de nostre esperit de rassa que un dia feu rica y plena y respectadora y respectada a nostra sagrada llar, la Catalunya. (Ovació.)

No volém tutors, nosaltres que ja fa sigles eram prou grans pera exercir tutela. ¿Com consentir avuy, sense la rojor de la vergonya, la tutoria dels que ns han arruïnat? (Més aplausos.)

No preteném exercir de tutors als

demés; volém governarnos lo nostre, y si tan els hi raca als marmessors d'aquell testament, que unificà lo inconfonible, perdre la prebenda d'administradors de la malhaurada herència, no tenim cap inconvenient en constituïshi un vitalici pera 'ls seus malgastos a condició de que renunciïn a la ilusió de suposarse indispensables allí ahont d'ells no se'n sent cap necessitat. (Els aplausos unànims del públic ofegan las paraulas del oradors).

Els catalans no tenim pasta d'adoradors de ídols personals, ni servim pera seguici fanatisat de tenors parlamentaris, ni podém aplanarnos al servil paper de *groupiers* a las ordres dels banquers del joc polític, el més immoral de tots els jocs.

Ben penetrats de nostra dignitat y de nostre valer, hem de dirli a la tirania: «Monstre, feste enllà y renuncia a tas estúpidas manias de irracional domini o farém servir las nostras einas de treball com a instruments de nostra llibertat. (Ovació.)»

Per aixó'm plau consignar aquí, y consignarho ben alt pera que tothom n'hegui esment y no ho oblidi, que 'ls diputats catalanistas, no hem somniat may en sumarnos a cap mena de *comarillas*, ni hem sigut may ministerials de ningú més que de la rahó. (Grans aplausos y aclamacions.)

En Soler y March

Companys: Al veure la germanor de que aquí esteu donant encoratja dora mostra, s'arrela més y més en mon esperit la convicció fermissima de que Catalunya assolirà la seva reivindicació.

Pocas paraulas vos diré y serán pera dirigirvos a tots una estreta y y fraternal abressada que vull que surti d'aquí y se estengui fins a tots els que dedican els seus esforços lloables a la causa catalana, encara que no tinguém el goig de comptarlos a n'aquet lloc. La mateixa finalitat ens inspira; el mateix amor ens uneix. A tots envio la manifestació del meu sentiment de germanor. (Aprobació.)

Soc el representant dels terrers que s'aixoplugan sota la ombra de nostra sagrada montanya, emblema de la patria catalana; permetéme que sigui'l portador de la presentalla de vostres cors en ofrena a la Verge de Montserrat, pera que aculli cari nyosa las vostras aspiracions y vos enforteixi en la lluita noble per la causa de nostra autonomia. (Grans aplaudiments.)

En Sans y Buhigas

Doncs bé; jo vinc a fervos una revelació, y aquesta és que la joventut no vol formar capelletes ni «camarillas.» Devant d'aquestas disidencias, nosaltres, els joves, varem dirigirnos al Directori, preguntantli si seguiria sense reparos de cap mena la sana doctrina que ha de portarnos a la consecució de l'autonomia de Catalunya; y al contestarnos que que sí, que no vacilaria may en la empresa que se'ls havia confiat, nosaltres varem respondre: Doncs bé, aquí'ns teniu pera treballar junt ab vosaltres en la tasca pera assolir la llibertat de la nostra patria.

Acaba 'l senyor Sans y Buhigas el seu parlament ab els següents termes: Aquet Directori ha rebut la herència del Dr. Robert; la joventut ha sigut sempre admiradora d'aquell gran patrici, y al crit de «¡Visca Catalunya!» seguirá sempre pera lluitar ab braó per l'assoliment dels nostres sants ideals.

En Cambó

Ja ho veyeu, senyors;—comensadient quant pot ferse sentir, acabat l'esclat d'aplausos ab que és rebut—el Catalanisme és mort, és desfet, no'n queda ni rastre. (Riallas.)

Ja ho heu sentit a dir en tot els tons y ab todas las formas: ja no hi há Catalanisme.

Y tan és mort y es enterrat, que al cridarvos la Lliga y no podentnos reunir al seu local, ens acoblém aquí y hem de tirar á terra 'ls embans y las parets pera poderhi cabre. (Aprovació.)

Y jo veig, entre 'ls aquí acoblats, als que ab entusiasme treballaren en época d'eleccions, als representants de todas las forzas vivas, als artistas... Si aqueixos som els morts ¿qué fora si fossim vius? (Riallas y aplausos.)

Peró 'n som de vius y en serém de forts pera imposarnos.

Totas aquestas partidas d'óbit que'ns han extes piadosa y cándidament els que voldrian enterrarnos ¿sabéu a que's deuen? ¿sabéu de qué ha vingut tot aixó? De que ens havém adormit y hem estat massa temporada sense treballar. Treballém, fem tasca ferma, y ocupat cada un en la seva via, no us cápiga dubte que ja'ns trobarém tots al cap-devall de la jornada. (Molt bé.)

Pera treballar, no pera manar ni servir de figurons ens heu colocat al Directori.

Havent de ser aquet la concentració de vostres esforços, el directori ho som tots els aquí reunits; y treballant ab vosaltres y per vosaltres inspirats, serém prous... som ja prous els que aquí som pera assolir l'autonomia de la patria Catalana. (Grans aplausos.)

En Raymond d'Abadal

La presencia al prosceni d'aquet membre del Directori, ha sigut saludada ab viscas a Catalunya y grans aplaudiments.

Comensa brindant per nostra mare Catalunya y diu: en aquestas paraulas hi trobo el símbol y la significació del acte que estém celebrant; puig tots som germans; y és indubtable que cuan els germans veuen atacar a la mare, se lligan en un nus compacte pera defensarla ab todas sas forsas. Per aixó brindo per la santa mare Catalunya. (Aplausos.)

Aquesta és la significació del acte que estém celebrant y aquest és el credo que hem d'enfocar en nostres cors y que ha d'inspirar tots el nostres actes.

Per aixó veyém tots que no més al iniciarse un acte que fos manifestació externa del nostre amor a la Patria, de todas parts de Catalunya han acudit a n'aquesta festa, com indicant que de tots els reons de la terra hi há cors que combregan ab els nostres ideals.

Aquest és el motiu que ha portat

entre nosaltres a representants d'ajuntaments de todas las encontradas de la nostra terra, diputats, a Corts y provincials, tots, tots s'han aplegat aquí pera treballar junts per las llibertats de Catalunya. Y vosaltres, els d'aquí, heu vingut pera ajudar a n'aquesta forsa que'ns alenta, y tots junts, nosaltres y vosaltres, lluitarém a favor de la nostra mare pera arribar a la consecució dels sagrats ideal que perseguim.

No dubtéu gens ni mica que vindrá la realiació dels nostres ideals, y aquesta no tardarém gayre a vérela. Lo que us recomano és que tinguéu molt en compte la significació d'aquest acte y que us recordéu sempre que vosaltres sou els sembradors de la llevar que ha de donar per resultat ajuntar a tots els catalans sota la mateixa bandera, y aixís, inspirantnos en la mateixa idea, arribarém a conseguir, en temps no gaire llunyá, lo que tots desitjém que no és altra cosa que la complerta autonomia de nostra mare la Patria Catalana. (Ovació.)

En Rusiñol

(Grans aplausos y aclamacions que duran llarga estona.)

Estimo desde'l fons de l'ánima, en nom propi y en el dels meus companys de ponencia, els aplausos que'm tributéu. Ab tot, tinc de dirvos que més que mostras d'entusiasme las necessitem de confiança pera portar la barca a bon port. Y aquet bon port a que l'hem de dur es el de la autonomia de Catalunya, el de la nacionalitat catalana. (Aplausos.)

S'ha parlat de sospitas y de divisions.

Del efecte d'aquestas divisions, els companys de fora Barcelona son els que poden judicarme millor que nosaltres.

Trobantme dias passats al Camp de Tarragona, vaig tenir ocasió de parlar ab un sacerdot y vaig voler saber quin efecte feyan al Urgell, hont te ell la seva parroquia, las divisions de que's tracta. Y aquel sacerdot va donarme, per medi d'una imatge pintoresca, la impresió clara de lo que en el fons venen a ser aquestas divisions.

—Me n'he enterat pels diaris—va dirme;—lo qual vol dir que no me n'he enterat ab tota claretat. Pero, en conjunt, m'ha semblat veure una serie de fills que, estimant tots al seu pare, se veuen obligats, per discrepancia de caràcters entre las sevas donas respectivas y sense deixar per aixó d'estimarse, a formar familias diferentas. Ab tot, quan el pare necessita dels fills, tots acudeixen per un igual a ajudarlo, perque, en aquet cas, el pare és Catalunya, y devant de Catalunya, todas las diferencias desapareixen. (Aplausos.)

En aquets darrers temps s'ha parlat de conxorxas ab els politichs que están al devant del Estat espanyol. Y jo, en atenció als càrrecs que vosaltres heu volgut que ocupés, us n'haig de dir quelcom, que ara, com sempre, el Catalanisme no ha de treballar a l'ombra, sinó a la llum del sol. (Aplausos.)

Y lo primer que us haig de dir, és que no sento en absolut cap remordiment.

Deya en Cambó que, pera celebrar aquesta festa, s'havian hagut d'enderrocar parets a fi de que l'espay fos suficient. Y jo us dic ara que, fins havent aterrat aquestas parets, trobo aixó petit pera contestar plenament als acusadors. Necessito una gran plassa: la plassa de Catalunya.

¿Ahont son els detractors? Jo voldria que fossin al meu devant, jo voldria que en lloc d'anarsen a certa prempsa, en lloc d'acudir a covas tancadas, vinguessin al mitg de la gran plassa y formulesin las sevas recriminacions sota la llum del cel. (Grans aplausos.)

Qué 'm fassin las que vulguin de recriminacions. Qué me las fassin y contestaré ab la cara ben alta. Però si algún cop he anat equivocot, abaixaré la testa y m'aconsoharé pensant que ho fet portat pel meu gran amor a Catalunya.

Jo afirmo, ben alt y en rodó, que no 'm puc acusar de cap conxorxa.

Desde la presidencia de la Lliga y desde 'l lloc que 'm correspon com a diputat, he sostingut, sostic y sostindré que la forma de govern és cosa secundaria. Hi há interessos molt més sagrats y molt més alts dintre 'l lema de Catalunya. Aquí hi caben todas las ideas respecte a la forma de govern. Però may la idea de monarquia, la de república y la del carlisme, s'ha d'anteposar al ideal suprem de la causa catalana. (Ovació.)

Res de conxorxas de cap mena. Hem afirmat y afirmém, dintre 'l nostre credo, la lluita d'una manera evolutiva y dintre la legalitat pera assolir l'Autonomia. Podrém acceptar tota reforma y aplaudir al polític que 'ns hi acosti, però may comprométrems ab cap d'ells, desde en Maura a n'en Salmerón, desde en Salmerón a n'en Lerroux. (Aplausos.)

Sigui com se vulgui y diguis com se digui, ab els polítics centralistas no hi hem d'anar may.

Som allà hont éram, y ab el patriotisme de sempre acceptó 'l repté que se 'm dirigeixi y desmentiré hont se vulgui que sigui que hagi fet conxorxas ab ningú.

El meu entusiasme per la causa no s'ha apagat ni s'apagará. Podré deixar de mereixer la vostra confiança. (¡No! ¡no!), però continuaré ferm en las meas creensas.

No sento hostilitat per cap de las regions que forman l'Estat espanyol, que ellas son tan desgraciadas com nosaltres mateixos.

Nosaltres, junts ab ellas, formém una serie de barcas que breguém en el mar tempestuós d'Espanya, y boguém pera arribar al port de salvació. Y aquet port és el de la Autonomia, y la de Catalunya és la que perseguim per sobre de todas. Perque si las demás barcas s'obstinan en no salvarse y es volen enfocar, nosaltres romprém las cadenas y ens salvarém costi lo que costi. (Gran ovació. Viscas a Catalunya. Aclamacions.)

Res més us puc ni us dec dir, sinó demanarvos en nom de la ponencia de que formo part que no 'ns escatiméu el vostre concurs. (Variats veus: ¡May!)

Ab ell anirém al port y Deu vulgui

que puguem cridar ben alt que Espanya ha sigut salvada per Catalunya. (Aplausos).

Las adhesions que se'ns han enviat han sigut moltes y caracterisadas las entitats que han acudit de fora a n' aquest acte. A totes las hi envio una abressada de germanor y no dic a las de Girona, de Tarragona ni de cap altre punt, perque totes ellas son Catalunya y Catalunya no té més que una frontera. A Catalunya tots som uns. Els que han vingut avuy de fora son iguals que nosaltres; nosaltres, quan aném a casa seva, serém com ells. Tots y a la una lluitavan els nostres antepasats; tots y a la una hem de lluitar nosaltres.

Y ara, en nom de la ponencia. demano el seu concurs a la prempsa. La porta de casa está sempre oberta y no tinc cap escrúpol en treure a la llum del sol lo que porto a dintre. May hi há indiscreció en dir lo que a la patria interessa. Lo que si desitjo és que las informacions siguin imparcials y que no demanin opinions petites y rastreras, que no resolan cap problema.

Finalment, pera que us feu càrrec de las adhesions que s' han rebut, demano al secretari de la Lliga senyor Aguiló que 'n llegeixi algunas.

Y acabo llessant el crit que tots portém dintre 'l cor, que tots sentim á dintre l' ànima:

—¡Visca la nostra Catalunya estimada! (Gran ovació. Una veu: «El doctor Robert es mort però'l seu esperit es ab nosaltres. Visca'l Doctor Robert! ¡Visca!»)

Un dol, el que mes al fons del cor arriba, me priva de concórrer al acte que celebrem.

Desitjo que la festa de germanor, dedicada a nostres mes estimats

amics, sigui penyora d' unió de tots els que volem que nostra Catalunya sigui rica y forta.

Crec que la reunió de tan valiosos elements y forsas servirá pera acoblar pera sempre totes las aspiracions de nostre terror, ja que existeix comunitat d'ideas, igualtat de sentiments y unitat de propòsits en tots nosaltres.

Es precis que pera fer obra sólida y durable, sigui una sola l'ànima que guí'l nostre pensament, la que mogui'l nostre cor y la que dongui forsa a nostra voluntat; pera aquesta tasca salvadora comptin sempre ab mí, y enviantlos una fraternal abressada, al adherirme ab entusiasme a la festa de germanor. sab és sempre son ver amich qu' estima, Ignasi Girona.

9 juliol 1904.

Senyor Rusiñol: desde aquesta illa daurada de Mallorca, ahont l' any passat gran meeting celebrarem, saludo als aplegats á n' aqueixa festa.

Com si hi fós ab esperit aplaudeixo desde ara als oradors y me sembla entendre sos parlaments.

Visqui molts anys.—J. Pella Forgas.

Palma de Mallorca.

El marqués de Camps que 's troba accidentalment á Perpinyá, ha enviat el següent telegrama al diputat catalanista D. Albert Rusiñol ab motiu del ápat en honor del Directori:

«Albert Rusiñol.—Diputat á Corts Barcelona.

Perpinyá, 10, 9'50 mati.

Els companys de Perpinyá us saludan y avant.

Marqués de Camps.»

Torna á parlar en Rusiñol

A primera hora, tots heu pogut veure al costat nostre al ben volgut Prat de la Riba. Malgrat el seu estat de salut, ha volgut assistir á n' aquesta hermosa festa, pero s' ha vist obligat á anarsen abans de véu-

rela acabada, á pesar de lo qual podem afirmar que 'l seu cor y la seva ànima no s' han mogut d' aquí.

Y ara brindém tots á la memoria del gran doctor Robert, y cridém un cop més ab l' entusiasme ab que ell ho cridava:

¡Visca Catalunya!

Las aclamacions y entusiasme ab que va ser acullit aquest crit son indescriptibles.

Final

Aixis se va donar per acabada la festa de germanor ab que'ls representants de las forsas catalanistas han obsequiat als senyors que componen la Ponencia directora del moviment nacionalista catalá.

Tots els assistents, que á última hora eran més del doble dels que havian prés part á l' ápat, de peu dret varen victorejar á Catalunya y al doctor Robert, comensant la desfílada ab cants del nostre Himne Nacional.

Varen ser molts els representants y comissions d' entitat catalanistas, tant de Barcelona com de fora, que 's varen acostar á la taula de la presidencia, felicitant al Directori y encoratjantlo á seguir pel camí emprés en el qual tindran sempre al seu costat á tot Catalunya.

¡Visca Catalunya y avant!

D' entre las diferens adhesions al acte celebrat á la Lliga lo diumenge últim enviadas d'aquí Tortosa á continuació ne copiem la del nostre amic En Francesch Mestre y el telegrama de la juventut Catalanista Tortosina.

«Als honorables senyors del Directori catalanista.

Amichs benvolguts: No és pas de responsabilitat la jornada d'avuy, sino de gloria esplendent.

No hi há barca sense patró ni exercit possible sense la veu del general Nosaltres no volém, certament quefes tallats a la espanyola; però tenim héroes a qui seguir y respectar. Vosaltres no heu vingut aquí a rebre la confirmació dels poders, que ja teníu, pera poder aconsellarlos, sino que veníu a rebre l'agraïment de la gent senzilla y gens rencorosa, que sens rezeles ni suspicacias vé a coronar el vostre front ab el llorer de la victoria guanyat en cent batallas.

Desde aquet recó de món, guaita devantera de la patria nostra, sempre vigilant la ponentada, he seguit pam a pam el vostre penós romiatge y al véureus tan resignats y decidits sempre, vos he compadescut y fondament admirat. Heu amarat de patriotisme una y mil voltas la terra que heu calsigat y empró tants de sacrificis, ¡quants desenganys! ¡quantas mudansas! ¡quantas ingratituds heu rebut!...

Jo us prego que'l penar y l'angoixa no tinguin entrada en el vostre cor trossejat. Repasséu full a full el cronicó de las censuras y de las envejas y en ells hi trobaréu la magnitud de la vostra tasca, ja que de totes las prevencions y carechs heu triomfat gloriosament.

Tornéu plegats al raser de vostra amada Lliga y allí confosos com sempre en la més santa germanor, seguíu ab la mateixa brahó lluitant per las reivindicacions de nostra estimada Catalunya, a la que tan práctica y victoriosament haveu estimat y defensat.

Companys: ¡Visca Catalunya!

¡Via fora! ¡Avant! ¡Avant!

Francesch Mestre y Noé.

Tortosa, 9 de juliol de 1904.

Tortosa

Telegrama (en catalá): Jovent en aquesta histórica ciutat saluda adherint-se hermós acte germanor están celebrant, desijant siga un fet propaganda tot Catalunya particularment per aquesta necessitada comarca. ¡Visca unió autonomistas catalans.—Manuel Canivell Curto, Solá, Canalda, Cartes, Fabregat, Yerro, Pinyol, Joseph Benaiges y Sans, Manuel Fabra, Narcís Canivell, Lluís Soro y Sans, Joseph Vilalta, Ayguader, Joan y Francesch Piñol, segueixen firmas...

NOTICIES

La festa de la Música Catalana

El día 24 del que som al mati tindrà lloc al Teatre de Novetats de Barcelona la Festa de la Música Catalana, festa pariona de la dels Jocs Florals nascudas en el cor del Arbre de la Patria d'en quina en reben son amor y sas inspiracions y pera la que en justa correspondencia tot treballan per la esplendidesa del Art van fenne Patria

Orgullosos podem estarne els tortosins, que la primera Festa de la Música Catalana sia presidida per lo Mestre Pedrell qui ab sa autorizada veu saturada de saber, poesia y amor á la Patria será escoltada ab fervorós silenci per tots los qu' estimem l' Art y la Patria.

que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo.

que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo. que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo. que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo.

que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo. que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo. que con santo zelo han mostrado su ingenio en este argumento. Y será siempre siguiendo al Padre Murillo.

los fundamentos, en que estriba su crédito, y de la calidad de los Escritores antiguos que tratan della, para que ni la antigüedad pueda oscurecer una verdad tan manifiesta, y constante, ni la contradicción hazer vacilar el crédito de una cosa tan arraygada en los coraçones de todos.

Viniendo pues á lo primero, que es tratar de sus fundamentos, para mostrar que no esta fundada sobre arena, sino sobre piedras firmísimas, á quien (como dijo Christo nuestro Redemptor) ni las lluvias, y torbellinos, en las avenidas de los Rios arrebatados, ni los vientos furiosos podrán contrarstar; referiré aqui unas palabras de nuestro Historiador Gerónimo de Blancas, donde brevemente tocó lo más esencial desta materia. Es Autor digno de mucho crédito, particularmente en las cosas de nuestro Reyno, porque á su diligencia se debe la noticia de muchas antigüedades, que sacó á luz, las cuales por la negligencia, y descuido de los passados estaban ocultas, y como sepultadas en las obscuras tinieblas del civido. Abiendo pues el dicho Autor referido la Historia de la fundación de la santa Capilla del Pilar, en un Tratado que hizo de la venida del Apostol Santiago a España, á instancia del Illustrissimo Arçobispo de Zaragoza don Andrés de Bonadilla, para embiarle á Roma al Illustrissimo Cardenal Iesualdo, viene á concluir con estas palabras, que tambien son remate de lo que en la Historia antigua del Pilar hallamos escrito (y por consiguiente valdrán con proporción en la de nuestra santa Cintas) *Precedentis historiae textus (dize este Autor) cuius sententiam Patres nostri annuntiarunt nobis in Chronicis Regni Aragonum in antiquissimoque Barchinonensi Archivo: necnon in Beatissimi Gregorij Papae moralibus inventus est.* Que es dezir en romance: el texto de la precedente Historia (cuya sententia nos anunciaron nuestros predecesores) fué hallado en las Corónicas del Reyno de Aragón, y en el antiquissimo Archivo de Barcelona, y en los Morales del Beatissimo Papa San Gregorio.

Dos cosas señala en estas palabras nuestro Historiador, que suelen ser los principales motivos y fundamentos, para hazer digna de crédito la relación de lo que las Historias nos

Imprempta DE JOSEPH L. FOGUETS SALES

PLAZA DEL HOSPITAL, 5, TORTOSA

En este establiment se confeccionan treballs tipografichs á preus económichs. Treballs á varies tintes y sobres pape pergami.

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASES

Sabates y botines d' ivern

Confecció esmerada pera, ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREU FIXOS VENTES AL CONTAT.

Plaça de la Seu y Arch del Remen

TORTOSA

DISPONIBLE

los fundamentos, en que se funda el crédito, y de la calidad de los factores antiguos que tratan de ella, para que se digan. La primera es la tradición, la segunda, la Escritura, que cuando las dos contestan una misma cosa hacen el testimonio irrefragable, especialmente cuando la tradición es bien fundada, y la Escritura auténtica, y sin sospecha. Dize pues el sobredicho Autor, que estas dos cosas concurren á confirmar la verdad de lo que vamos tratando. De la primera haze mención en aquellas palabras: *Patres nostri anuntiaverunt nobis*; que son tomadas del Salmo cuarenta y tres; y de la segunda en lo restante del testimonio, donde señala los lugares en que se halla escrita esta Historia. Y verdaderamente es muy apropiado el Salmo, cuyas palabras allí se citan, de lo que tenemos por tradición en la fundación de la Capilla santa del Pilar, porque allí trata el Real Profeta David de aquella insigne obra, que hizo Dios por su Pueblo, cuando le introdujo en la tierra de promisión, no por virtud de su fortaleza, y merecimientos, sino por solo el beneplácito de Dios. Hablando pues deste singular beneficio en aquel Salmo, entra diciendo: *Deus auribus nostris audivimus; Patres nostri anuntiaverunt nobis, opus quod operatus es in diebus eorum, et in diebus antiquis*. Que fue dezir en romance, Dios mio, no es cosa que nosotros la vimos por nuestros ojos, ni que acaeció en nuestros tiempos: pero abemosla oydo con nuestros oydos; y recibido por tradición de nuestros Padres y predecesores. Ellos nos anunciaron aquella siguiente obra que hizistes por ellos, no solamente en sus días, sino tambien en los días antiguos. Porque los que vivían, cuando les hizistes aquella merced, la contaron á sus hijos, para que tuviessen della memoria; y sus hijos la refirieron á nuestros padres; y assi de mano en mano ha llegado sucesivamente á nuestra noticia. Todo esto significan aquellas palabras del Salmo arriba dicho. Y es mucho de ponderar, que con ser verdad, que cuando compuso aquel Salmo David, ya la merced que allí trata, estaba escrita en el Exodo, y en otros libros: con todo esso no haze memoria de la Escritura, sino de la tradición que abian recebido de sus predecesores; para que se vea cuan eficaz testimonio era para el Profeta David, la noticia de las cosas antiguas, que por tradición se introducen. Digo

que con tanto zelo han mostrado su inclinacion en este asunto. Y será siempre signado al Padre Marillo. pues, que es muy apropiado el principio de aquel Salmo, para lo que vamos tratando. Porque si nos preguntan, como sabemos ser verdad lo que la Historia de nuestra santa Capilla del Pilar nos refiere, con ninguna cosa podemos responder mas apropiado, que con las palabras del Salmo, diciendo: *Auribus nostris audivimus, Patres nostri anuntiaverunt nobis*. La cosa de que se trata, es antiquissima, y assi no la pudimos ver por nuestros propios ojos: pero abemosla oydo con nuestros oydos, referida por nuestros padres, segun la relación de lo que ellos oyeron á sus predecesores, desde los tiempos antiguos, y aunque tenemos tambien testimonios escritos en confirmación della, ninguno nos parece mas eficaz que este, por ser comun consentimiento, no solo de la gente ignorante, y plebeya; sino tambien de los hombres cuerdos, y doctos, que por haberlo oydo á sus predecesores, lo tienen por cierto. Y siendo estos tantos, y los que escriben tan pocos, no hay razón para tener por más cierto, y verdadero lo que escriben pocos, que lo que dicen muchos. Que mas buena razón, ni mas linda se podía desear apropiado de lo de nuestra Cinta que la dicha? Si quisieren saber los que dudan de la merced que la Virgen hizo á Tortosa con su Cinta, que fundamentos ay para tenerla por verdadera, respondo, que *Auribus nostris audivimus*, y que *Patres nostri anuntiaverunt nobis*, que nosotros, y los que agora vivimos no lo hemos visto, más que nuestros padres nos lo han anunciado y dicho, y que por tradición de unos en otros se sabe, y se tiene por cierta la merced que nos hizo la Reyna Saberana de los Angeles con su sagrada Cinta, y que pues esta basta para otras cosas gravissimas, que les baste á ellos para creer que fué verdadera esta merced. Ocasión es esta en que no se puede excusar el dezir algo de la fuerza que tienen las tradiciones, cuando están bien fundadas, para confirmación de la verdad acerca de las cosas antiguas. Mas porque esta materia la han tratado otros docta, y copiosamente, diré solo aquello que viesse ser necesario para mi propósito, remetiendome en lo demás á los